

Силабус курсу Інформаційні системи в митній справі

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та

страхування Освітньо-професійна програма: «Митна та податкова справа»

Рік навчання: IV, Семестр: VII

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

к.е.н., доц. Головай Надія Миколаївна

Контактна інформація
Кафедра

n.golovay@wunu.edu.ua

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
м. Вінниця, вул. Гонти, 37, каб. 311
Телефон: +38 (0432) 55-49-55

Опис дисципліни

У курсі «Інформаційні системи в митній справі» розглядаються організаційні основи розробки і технології використання автоматизованих інформаційних систем в митній справі. Мета вивчення дисципліни «Інформаційні системи в митній справі» полягає в необхідності оволодіння знаннями з основ організації та функціонування інформаційних систем в митній справі, набуття практичних навичок ефективного використання автоматизованих інформаційних систем та робочих місць, які функціонують в органах митної служби України, вивчення механізму формування, подання та обробки електронної звітності у митній сфері. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички використання отриманих знань з основ застосування інформаційних систем і технологій на практиці в процесі прийняття рішень митними органами, митними брокерами, суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економічними об'єктами	Знати сутність та елементи інформаційної системи, принципи її створення і функціонування. Розуміти принципи формування загальної структури інформаційної системи. Ознайомитися з основними формами економічної інформації як предмету і продукту автоматизованої обробки.	Тести, ситуаційні, кейси

		Здійснювати оцінку економічної інформації. Ідентифікувати форми подання та відображення економічної інформації.	
4 / 2	2. Інформаційні технології та засоби їх реалізації	Розуміти необхідність та засоби реалізації інформаційних технологій. Знати особливості загальної класифікації програмного забезпечення ІТ. Знати організацію і засоби інформаційних технологій у забезпеченні митного управління. Застосовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи. Розуміти порядок функціонування відомчих класифікаторів у митній справі.	Тести, ситуаційні, кейси
4 / 2	3. Організаційно-методичні основи проектування, створення і функціонування інформаційних систем в митній справі	Знати основні вимоги до створення інформаційних систем. Застосовувати методи індивідуального і типового проектування. Розуміти основні принципи і вибір критеріїв проектування інформаційної системи забезпечення в митному управлінні. Формувати та аналізувати інформаційні потоки і ієрархії в митній системі. Розуміти особливості формування і функціонування інформаційних систем в митних органах.	Тести, ситуаційні, кейси
6 / 4	4. Єдина автоматизована інформаційна система Державної митної служби України	Розуміти основні передумови та концептуальні аспекти створення і функціонування Єдиної автоматизованої системи (ЄАІС) Державної митної служби України. Розуміти порядок інформаційного забезпечення Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДМС України. Знати архітектуру системи, територіальний розподіл, принципи побудови та вимоги до ЄАІС. Ідентифікувати види забезпечення ЄАІС. Аналізувати основні напрями модернізації функціональних митних технологій.	Тести, ситуаційні, кейси
4 / 4	5. Автоматизовані інформаційні системи митного оформлення та контролю	Знати функціональні особливості АРМів і їх взаємодію. Ідентифікувати існуючі АРМи посадових осіб митних органів. Аналізувати детермінанти комплексних автоматизованих засобів митних органів Розуміти особливості функціонування Єдиної системи нормативно-довідкової інформації (НДІ). Розуміти функціональні можливості програмно-інформаційного комплексу «Інспектор-2006» та формувати його основні функції й завдання.	Тести, ситуаційні, кейси

6 / 4	6. Характеристика програмних продуктів митного оформлення та декларування товарів	Знати особливості застосування програмних продуктів у діяльності суб'єктів ЗЕД. Розуміти функціональні можливості, та специфіку функціонування програм MD Declaration, QD Professional. Вміти формувати електронну митну декларацію у програмному додатку MD Office.	Тести, ситуаційні, кейси, задачі
4 / 2	7. Правові основи застосування електронних документів і інформаційних технологій в митній справі	Розуміти міжнародні і вітчизняні норми права, що визначають особливості застосування інформаційних технологій в митній справі. Знати основні організаційно-правові засади електронного документообігу. Вміти застосовувати процедури використання електронних документів. Розуміти роль та особливості організації електронного документообігу в митному просторі. Знати особливості запровадження та функціонування електронного декларування митними органами України.	Тести, ситуаційні, кейси
4 / 4	8. Формування, подання та обробка електронної звітності	Розуміти порядок здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що декларуються з поданням електронної митної декларації та супровідних документів. Забезпечувати підготовку і безпосереднє подання митних документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку. Визначати особливості функціонування централізованого приймання та комп'ютерної обробки електронних митних декларацій в митних органах України.	Тести, ситуаційні, кейси
3 / 2	9. Забезпечення інформаційної безпеки митних органів	Розуміти політику Державної митної служби України в галузі забезпечення інформаційної безпеки митних органів. Розуміти порядок організації захисту інформації в ІС. Вміти застосовувати організаційні, правові та криптографічні методи та технічні засоби захисту інформації. Ідентифікувати форми забезпечення інформаційної безпеки ЄАІС.	Питання, реферативна робота

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інформаційні системи в митній справі» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Усне опитування під час занять (1-4 теми) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна контрольна робота (теми 1-4) – макс. 60 балів	Усне опитування під час занять (5-9 теми) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна контрольна робота (теми 5-9) – макс. 50 балів	Підготовка КПЗ – макс. – 40 балів. Захист КПЗ – макс. – 40 балів. Участь у тренінгах – макс. 20 балів.	Теоретична частина (4 завдання по 15 балів), макс. – 60 балів, практичний кейс – макс. 40 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	B (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Рекомендовані джерела інформації

1. Бережнюк І. Г. та ін. Митна справа України : підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. П. В. Пашка. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 441 с.
2. Бондаренко Є. Фіскально-контролюючі особливості діяльності митних органів. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1 (66). С. 226–236.
3. Войцещук А. Д. Інформаційні технології в забезпеченні безпеки митного простору України. Наукові записки *Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». 2017. № 5(33). С. 84–89.
4. Войцещук А. Д. Митний простір України : глобальні виклики та ризики: моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 438 с.
5. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 5-те вид., оновл. та доповн. К. : ЦУЛ, 2019. 472 с.
6. Гуцаленко Л. В. Марчук У. О., Фабіянська В. Ю. Митний пост-аудит : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2018. 387 с.
7. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. / І. А. Гуцул. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 198 с.
8. Іванова Т.В. Митна справа: Збірник завдань: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка. Київ : КПП ім. І. Сікорського, 2022. 74 с.
9. Івашова Л. М., Кийда Л.І. Діджиталізація митних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку митної справи. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 3 (22). С. 218-230.
10. Калашнікова О. Сутність і зміст поняття інформаційних технологій у державній митній справі. *Інформаційне право*. 2018. № 6. С. 226-230.
11. Коляда С.П., Рябой В.І. Удосконалення е-митниці - запорука розвитку митної справи в Україні. *Бізнес Інформ*. 2016. № 3. С. 238-243.
12. Костяна О. В. Митна безпека: її сутність і місце в системі національної безпеки держави. *Бізнес інформ*. 2020. № 11. С.76 - 82
13. Костяна О. В. Проблеми ефективності адміністрування митних платежів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2019. №10. С. 213 - 219
14. Крисовата К. В. Ефективність митного контролю в контексті протидії фіскальним ризикам та контрабандним явищам. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/463>
15. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.
16. Лемеха Р. Автоматизація та інформатизація митних процедур як пріоритетні напрями вдосконалення адміністрування митних режимів в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2020. № 11. С. 126 – 133.
17. Литвин Н. Деякі аспекти інформаційного забезпечення діяльності митних органів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2017. № 865. С. 273-278.
18. Мазаракі А. А. та ін. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. для студентів закл. вищ. освіти / за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 367 с
19. Мельник О.Г., Микитин О.З., Григор'єв О.Ю., Босак А.О., Моторнюк У.І. Експертиза в митній справі та зовнішньоекономічній діяльності: навчальний посібник. Львів: Міські інформаційні системи, 2020. 72 с.

20. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/conv#Text>.
21. Митні інформаційні технології: навч. посіб. /за ред. Пашка П.В. К.: Знання, 2011. 391с.
22. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ від 18.05.1973, редакція на 26 червня 1999 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643
23. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.11.1982 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267
24. Одинець В.А. Інформаційні системи та технології у фінансових установах: навч. посіб. / В.А. Одинець, В.Ю. Свириденко, Л.В. Дубчак; Ун-т держ. фіскальної служби України. Ірпінь: Ун-т ДФС України. 2016. 410 с.
25. Основні можливості програми QD Professional. URL: <https://qdpro.com.ua/uk/products/qdprofessional>
26. Про програмні продукти MD office. URL: <https://www.mdoffice.com.ua/ua/aMDOAboutPO.html>
27. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1(66).С. 210-225.
28. Сидорович О. Ю., Годованець О. В., Кекіш І. П. Митний контроль: Навчальний посібник. Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 250 с.
29. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій: Навч. посібник. - Харків: УкрДУЗТ, 2019. 175 с.
30. Сідляр В., Валігура В. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>
31. Сорока П.М., Харченко В.В., Харченко Г.А. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: Навч. посіб. К.: ЦП «Компринт», 2019. 518 с.
32. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні : монографія / А.І. Крисоватий, Є. П. Бондаренко, В. А. Валігура [та ін.] ; за ред. А.І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2020. 414 с.
33. Угрин В. В. Діджиталізація митного контролю в Україні *Інфраструктура ринку*. 2020. № 47. С. 168–172.
34. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні: навчальний посібник / Краєвський В. М., Титенко Л. В., Паянок Т. М., Параниця Н. В., Богдан С. В. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 288 с.
36. Bardash. S., Osadcha T. Current status of state financial control of Ukraine and ways of its improvement. *Baltic Journal of Economic Studies*. Volume 6. Number 2. Riga: Publishing House “Baltija Publishing”, 2020. P. 17-24.
37. Kovalenko Yu., Sydorovych O., Levchenko V., Kvasnytska R., Pinchuk A., Zhuk O. Formation and Evolution of Models of Financial Systems and Financial Markets in National Economies. *Proceedings of the 34rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA) 13-14 November 2019 Madrid, Spain*. P. 2669-2681. (WoS)
38. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commision. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.
39. EU Customs strategy: Taxation and customs union / European Commision. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.
40. Gruber J. *Public Finance and Public Policy: textbook*. 6th edition, Worth Publishers, 2019. 896 p.

41. Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce. Public Budgeting Systems: textbook. 10th edition, Jones & Bartlett Learning, 2020. 575 p.
42. Export Control. (n.d.). URL: https://www.bafa.de/EN/Foreign_Trade/Export_Control/export_control_node.html
43. Import and export permits. (n.d.). URL: <https://www.arpana.gov.au/regulation-and-licensing/licensing/import-export-permits>.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://customs.gov.ua>